

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมุมมองเชิงบวกจากการดูแลของญาติ ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง*

Factors Influencing The Positive Aspects of Caregiving among Stroke Family Caregivers*

อาจารย์ จันทร์พานิชย์ ** วรณรัตน์ ลาวัง *** ชัญชิตาตุษฎี ทูลศิริ ***
Arjaree Junpanit** Wannarat Lawang*** Chanandchidadussadee Toonsiri ***

บทคัดย่อ

ญาติผู้ดูแลเป็นทรัพยากรสำคัญในระบบการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะยาว การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมุมมองเชิงบวกจากการดูแลของญาติผู้ดูแล กลุ่มตัวอย่างเป็นญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่อาศัยในจังหวัดสระบุรี ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มหลายขั้นตอน จำนวน 120 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ครอบคลุมสาระเครือข่ายทางสังคม การได้รับการสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ภาวะการดูแล การรับรู้ความสามารถตนเอง กิจกรรมเพิ่มสุขในชีวิตประจำวัน และมุมมองเชิงบวกจากการดูแล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94, .94, .94, .94, .80, และ .91 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมุมมองเชิงบวกจากการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีมุมมองเชิงบวก 3 อันดับแรก คือ รู้สึกดีกับตนเองที่ได้ตอบแทนบุญคุณบุคคลอันเป็นที่รัก รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ และรู้สึกว่ามีความต้องการตนเองตามลำดับ โดยปัจจัยกิจกรรมเพิ่มสุขในชีวิตประจำวัน การรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ภาวะสุขภาพ และการรับรู้ภาวะการดูแลสามารถร่วมกันทำนายมุมมองเชิงบวกจากการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองได้ร้อยละ 49.1 ($R^2 = .491$, $F = 27.700$ $p < .001$) จึงมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลและบุคลากรทางสุขภาพควรสนับสนุนให้ญาติผู้ดูแลมีกิจกรรมเพิ่มสุขในชีวิตประจำวันส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเอง เพิ่มการรับรู้ภาวะสุขภาพ และลดภาระในการดูแล เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมุมมองเชิงบวกจากการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

คำสำคัญ : มุมมองเชิงบวกจากการดูแล ญาติผู้ดูแล ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

* วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**อาจารย์ ประจำวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ABSTRACT

Family caregivers are essential resources in the long-term care system for stroke patients. This predictive correlational research aimed to determine factors influencing the positive aspect of caregiving among stroke family caregivers. A multi-stage cluster random sampling was used to recruit 120 participants of family caregivers of stroke patients in Saraburi province. Research instruments were interview questions including social networks, perceived social support, perceived caregiving burden, perceived self-efficacy, enrichment events in daily life, and positive aspects of caregiving. Their reliabilities were .94, .94, .94, .94, .80, and .91 respectively. Descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis were used to analyze the data.

The results revealed that the positive aspect of caregiving among stroke family caregivers was at a high level. The most three items of the positive aspects were feeling of good about myself to provide care for love one, feeling of more useful, and feeling of appreciated from others. The predictor model with enrichment events in daily life, perceived self-efficacy, perceived health status, and perceived caregiving burden was able to count for 49.1 percent of variance ($R^2 = .491$, $F = 27.700$, $p < .001$) of the positive aspect of caregiving among stroke family caregivers. These findings suggested that community nurse practitioners and related health care personnel should promote activities focusing on enrichment events in daily life, improving perceived self-efficacy, increasing perceived health status, and decreasing perceived caregiving burden, in order to enhance the positive aspects of caregiving.

Keywords : Family caregiver, Stroke patient, Positive aspects of caregiving

---

* *Thesis of Master of Nursing Science, Community Nursing, Graduate School, Burapha University*

** *Lecturer, Boromarajonani College of Nursing, Praputhabat*

*** *Assistant Professor, Faculty of Nursing, Burapha University*